

*Jelen lenni örömmel,
megfigyelni nyitottsággal,
tevékenykedni együtt!*

AZ ISKOLAKERT KIALAKÍTÁSÁNAK FELTÉTELEI

Mátyás Izolda / Iskolakertekért Alapítvány

„Közösségi kertészkedés a városban” szakmai nap

Budapest - 2017. 01. 24.

ISKOLAKERTEKÉRT
ALAPÍTVÁNY

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

emberi erőforrás

„Ha a kertnek van lelke, lesz élete is! „

A legfontosabb egy lelkes szervező mag megléte

(3-4 tanár + igazgató + szülők + civilek)

- **Folytonosság biztosítása**
- **Közös gondolkodás, teherviselés**
- **Egymásra támaszkodás, inspirálás**
- **Hangsúlyosabb érdekképviselő**
- **Megfelelő láthatóság**

Széles kapcsolatrendszer

célkitűzés

„Előbb képzeljük el, aztán valósítsuk meg!”

Környezethez való kapcsolódás → helyi adottságok, motívum köré épül a kert

→ települési identitás

Patak: Szent Ambrus, a méhek és méhészek védőszentje

Lakitelek: Festőnövények termesztése, növényi festékek készítése, használata

Csongrád: Hagyományörzés - Népszokások: „Ica, rica, kukorica”

- Környezeti, szociális érzékenyítés

- Ismeretek mélyítése, színesítése

- Egészséges táplálkozás

Melyik cél hangsúlyosabb?

- Lazítás
- Terápia

- Kertészeti tudás átadás, pályaorientáció

- Önellátás, termelési ismeretek

terület megválasztása

Hol? → Ideális az iskola/óvoda udvaron

Alternatívák (→ fontos az egyszerű megközelítés):

- Önkormányzati területen
- Biogazdánál
- Idős emberek kertjében
- Tájházak területén
- Botanikus kertben
- IKSZT területén

Méret

Nagyon változó:

10 nm → 1,2 ha

Átlagosan:

100-500 nm

termesztésbiztonság ellenőrzése

Amire fokozottan figyelni kell:

- Megfelelő fizikai védelem (kerítés)
- Talajminőség ellenőrzése (NÉBIH 10 kert/év) –
általánosan elérhetővé kéne tenni

*Megoldási javaslat alkalmatlan talaj esetében
Fővárosi Környezetvédelmi Alap – 2016*

- Városi iskolakertek kockázatai

időkeret, tevékenységi kör

Mit enged meg az órarend?

Milyen korosztály?
Milyen óra keretében?
Szakkörön?

Technika
„B”?

Kertművelés óra (waldorf)?

Kik és milyen rendszerben használják majd a kertet?

Hány csoport?

Milyen gyakran?

Egyszerre hány gyerek?

Mennyi időt tudnak a kertben tölteni?

Hogy tudja a pedagógus érvényesíteni az órakeretében?

Folyamatosság - Egész évben kert

Nyári fenntartási lehetőségek:

- osztályok, családok bejárása, iskola technikai dolgozói *(feladatkörükbe integrálva!!)*

- önkéntes diákmunka
- nyugdíjas klub
- települési kertész
- közmunkások

Téli tevékenységek:

- Iskolában
- Iskolán kívül

finanszírozás

Indítás: kb. 50 000 Ft

**Éves fenntartás
Fejlesztések
Továbbképzések
Utazási költségek**

**Jelenleg nincs egységes
finanszírozás / kiskapuk keresése:**

- **fenntartó** (pedagógiai program, szakkör, technika „b”)
- **iskola alapítványa**
- **szülői támogatás**
- **helyi vállalkozók adományai**
- **önkormányzati hozzájárulás**
- **kert-bolt bevétele**
- **iskolakerti diákvállalkozás**
- **pályázatok**

alapeszközök beszerzése

100 nm-es kert, szakkör

1 db lapát

1 db ásó

1 db
horolókapa

1 db seprű

4 db
gereblye

2 db
metszőolló

2 db kézi
ásóvilla

2 db
ültetőlapát

4 db lavór

4 db locsolókanna

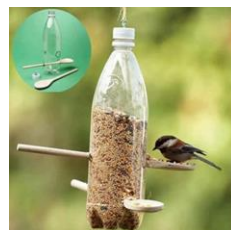
2 szett (3 darabos)

15 pár kesztyű

1 db talicska

tovább lépés lehetőségei

széleskörű kommunikáció

- Iskolán belül

Tanári kar, SZMK,
Iskolai nyílt napok

blog, honlap

kiállítás

faliújság

zöld büfé

iskolaújság

2015. szeptember 25., péntek

Komposzttermelő Ökonap a Tomoriban

16 talicskányi érett komposztot tudunk kitermelni abból a halomból, amit egy éve karbant meg a Tomori Iskola kertjében kialakított tarlóban. Ezzel a gyerekek környezetudatos nevelésének egy újabb kézzelfogható eleme valósult meg az intézményben.

Ién már saját komposztal gazdálkodhatott a Tomori Iskolakert. A közel egy köbméter érett komposztból jutott az iskola szobanövényei és a gyümölcsfái számára is. Nagyrészt azonban a kerítés mellett, még parlagon heverő földrész talajjavítására használtuk: fel a megtermelt anyagot.

Az érett, magas humusz tartalmú komposztot először leszállítjuk, hogy a nagyobb darab, még nem egészen komposztálódott részek elváljanak a finomszemcsés földszagú tömegtől. Emután talicskába lapátolták a gyerekek és szülei az értékes anyagot, majd kihordták azt a kiszemelt helyre.

A komposzt elhordása után kezdődhetett az új halom megrakása. Legalakra agdarabokat rakunk, majd a szűkek által összegyűjtött falevelekből terítettünk szét egy kb. 10 cm-es réteget. Erre rászórtunk a szitalából visszamaradt, félig komposztálódott szerves anyagból egy adagot (ezzel olítottuk be az új halom), majd a komposztálódást segítő komposztgyorsító porral finoman meghintettük a

széleskörű kommunikáció

- **Köztudat formálása**

- **Tárcaközi összefogás (FM-EMMI-???) keretek közös kidolgozása**
- **Országos kampány / média megjelenések**
- **Híres személyek megszólítása, bevonása**

- ***Elérhető kert támogatások, szakképzések***
- ***Támogatói bázis kiépítése (szakmai, anyagi)***

Bálint György átadja a 2016-os Iskolakertekért díjat a csorvási iskolakertészeknek

Elemek szinergiája

Alacsony
költségvetéssel!

Ökológiai
szemléletben!

Erőn felül NE!

Folyamatosan!

Összefogásban!

Fokozatosan!

Legyünk láthatóak!

***Hogyan / miben tudná segíteni az
Ön szervezete az iskolakertek
létrejöttét és munkáját?***

***2017-ben hogyan?
Hosszútávon hogyan?***

***Iskolakert-vezetők:
Milyen segítségre van szükségük
az egyes csoportoktól?***

***Az iskolakertek létrejöttét és
hatékonyabb munkáját
mely csoportokkal együttműködve
tudná segíteni és hogyan?***

nehézségek

személyi:

- a kertvezető magára marad*
- órán kívüli kerti tevékenység elismerése a 32 órában*
- hiányzó kertészeti ismeretek*
- órák közötti kertfenntartáshoz + fizikai erőre van szükség*

területi: helyhiány-biztonságos termesztő közeg-távolság

*pénzügyi: források hiánya kialakításra-éves fenntartásra-
előrelépésre-továbbképzési fórumok költségeire*

pedagógiai: a pedagógiai haszon legtöbbször nincs learatva

*kommunikáció: ha nincs szem előtt nehéz kapcsolódni
hozzá*

Váci szakiskolás kertvezető (SNI-s gyerekek):

- Náluk van kerti munkás képzés, amivel gyümölcsösben, szőlészetben, kertészetben lehet dolgozni és úgy látja, hogy erre van is igény a munkáltatók részéről.
- Létezik egy olyan rendszer, aminek keretében bizonyos szakok támogatott képzésnek vannak nyilvánítva (ez megyéenként változik) és a diákok ösztöndíjat kapnak. Valahogy ez a szak sosem kap ösztöndíjat és nagyon hiányzik.

A Nap Kör Vándoriskola - Józsa István észrevétele:

- Az iskolakerteket, ahol van, egy-egy lelkes, elhivatott pedagógus vezeti a legtöbb helyen, de csak nagyon nehezen tud szervesen beépülni az iskola életébe. Holott számtalan lehetőséget rejt magában a növénytermesztésen, mezőgazdasági gyakorlaton kívül a természettel, annak kincseivel, körforgásával harmonizáló nevelőmunkában.
- Például a tantárgyintegrációra gondolok: számos más tantárgy pusztán elméleti "oktatását" tudná élményszerűvé, valóságközelivé, tapasztalatszerzővé, gyakorlatiasabbá tenni életkori sajátosságok szerint. Az iskolai növénytermesztésre bármelyik másik tantárgy remekül építhető, alapozható az informatikától a matematikáig, biológiától a technikáig, kémiától a fizikáig. Hogy a tartalmi kapcsolatok hogyan, milyen konkrét projectekben jöhetnek létre, az csak a fantázián és a kreativitáson múlik, no meg a nyitottságtól, hogy az iskolakertek jobban beépüljenek a helyi tantervekbe, pedagógiai programokba.

Tanulókert hálózat mintája

- Szabadkai Andrea által összefogott program volt az MNVH támogatásával
- Évi 200e Ft támogatás / kert
- Regisztráció, 4 ismeretterjesztő rendezvény megszervezése
- **Ennek mintájára lehetne az Iskolakert-hálózaton belül is létrehozni egy hasonló támogatási rendszert → a tapasztaltabb iskolakertek tudásmegosztásának ösztönzésére**